

Természetvédelmi jellegű problémák, megoldási lehetőségek

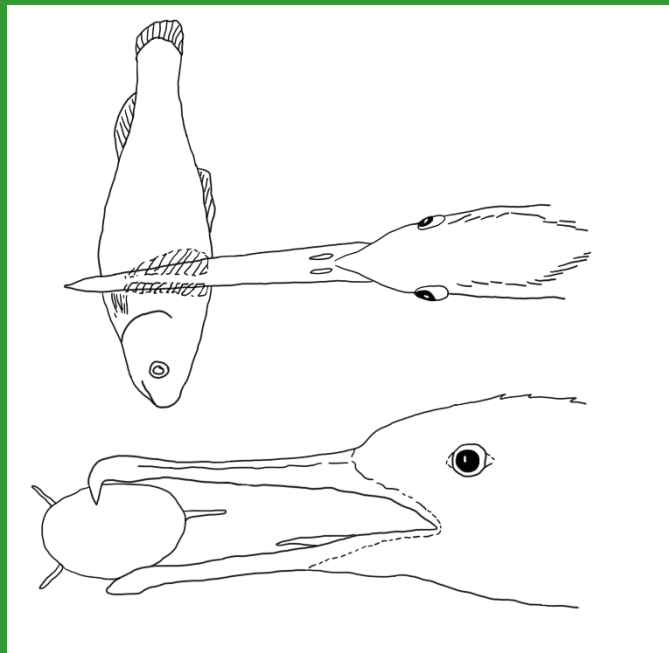
Madárfauna

Halfogyasztás

Madárfauna

Sebzés

Kárókatona

Phalacrocorax carbo (Linnaeus, 1758)

Rokon fajok

- Kis kárókatona (*Phalacrocorax pygmaeus*)
- Üstökös kárókatona (*Phalacrocorax aristelis*)
- Alfajok:
 - atlanti törzsalak (*Ph. carbo carbo*)
 - kontinentális alfaj (*Ph. carbo sinensis*)
 - japán alfaj (*Ph. carbo haneadea*)
 - marokkói alfaj (*Ph. carbo maroccanus*)
 - kelet-afrikai (*Ph. carbo lucidus*)

Leírás

- Testhossz: 45-90 centiméter
- Szárnyhossz: 33-36 centiméter
- Testtömeg: 1,5-4 kg

Szaporodás

- 3-4 évesen ivarérettek
- ismert 13 évesen még költő madár
- költés telepesen
- párbaállás március, tojásrakás április (a párok 10%-a kétszer költ), az elpusztult fészkeket pótolják!!!
- Telepesen fészkel vízparton, vagy vízben álló fákon, de ismert földön, nádtörmeléken épített fészektelep is.
- Fészket általában maga épít, de el is foglalhatja más fajok fészkrét

Szaporodás

- Naponta rakja a tojásokat
- 2-5 tojás/fészek
- a tojások kezdetben mézsfhérek és simák, később foltosak és karcosak
- 6-7 centi hosszúak és 4-4,5 centi szélesek
- kotlás: 23-24 nap
- fészeklakó fiókák

Elterjedés

- Eurázsia, Észak-Amerika, Afrika, Grönland, Ausztrália
- Magyarországon mindenhol jelen volt, de a XX. század elején eltűnt a költő telepeken pusztítása miatt
- 1970-es évektől védelem
- kezdetben a vonuló, majd a fészkelő állomány növekedése

Költőterület

Költőterület-telelőterület

Telelőterület

A kárókatona

(*Phalacrocorax carbo*) elterjedése Európában

Állománynagyság alakulása

- Észak- és Közép-európai állományok alakulása:
 - 3000-5000 költőpár 1980-as évek eleje
 - 81 000 költőpár 1991-ben
 - 200 000 pld. Napjainkban
- Összeurópai létszám: 900.000 pld.!!!

1965

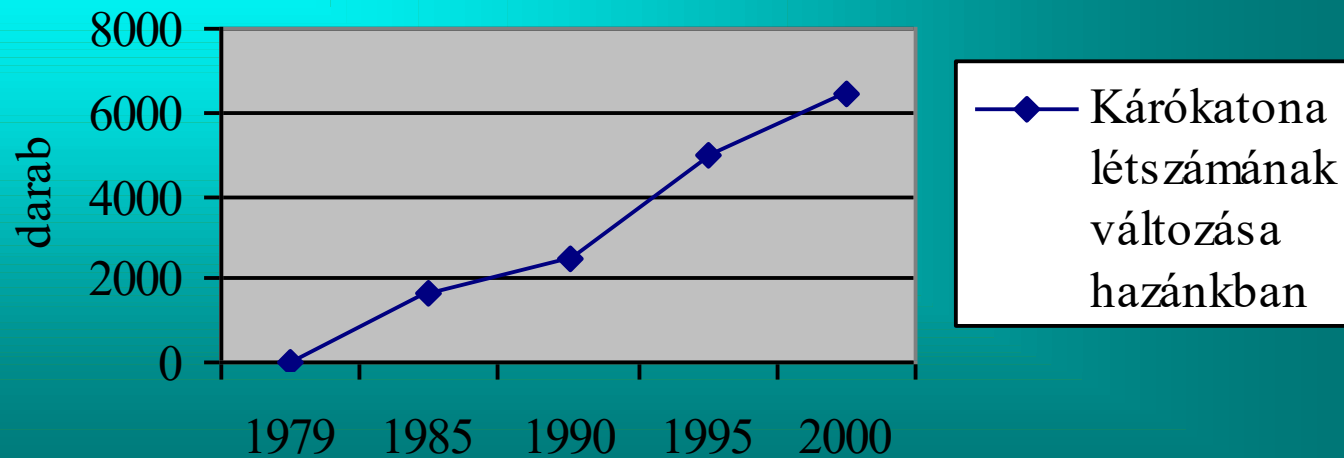

2005

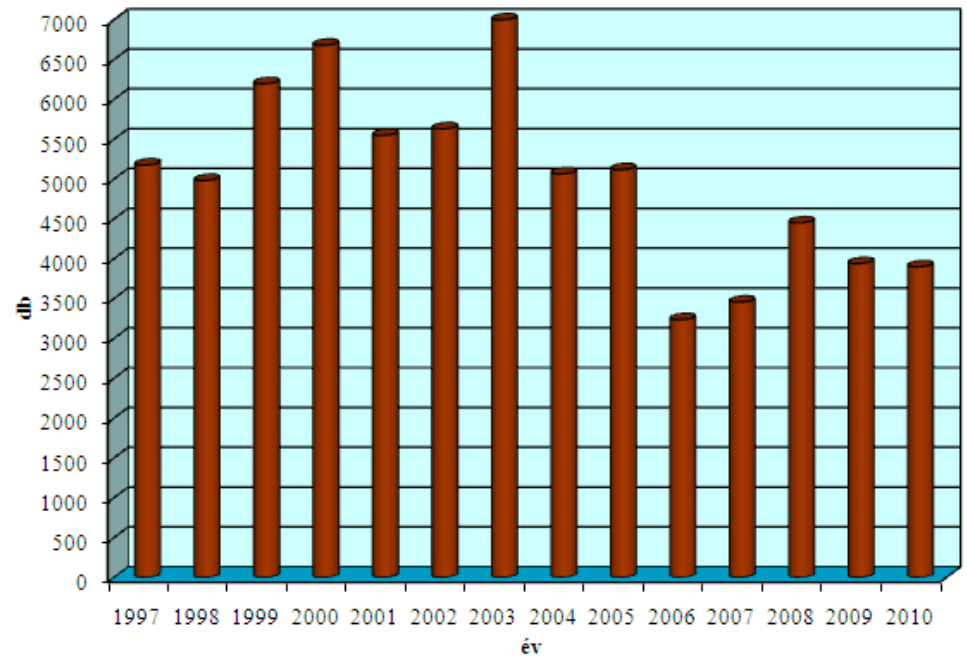
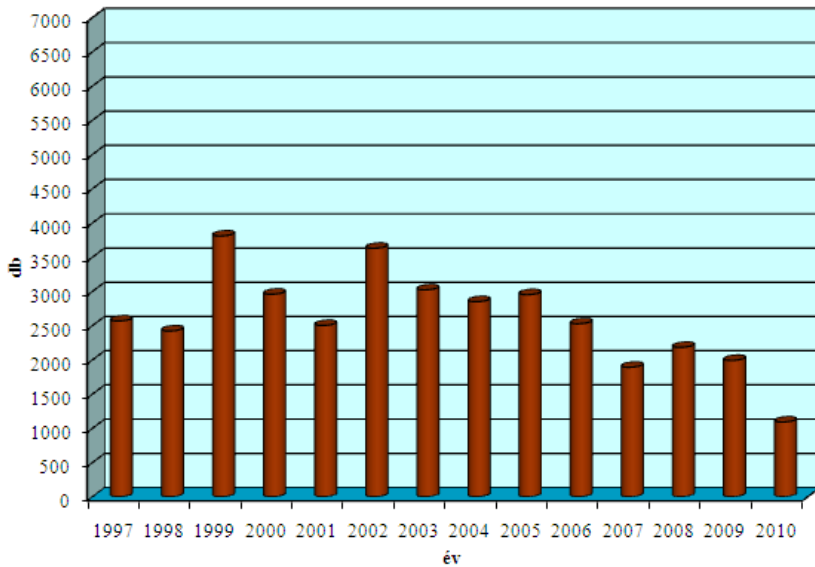
Hazai állomány

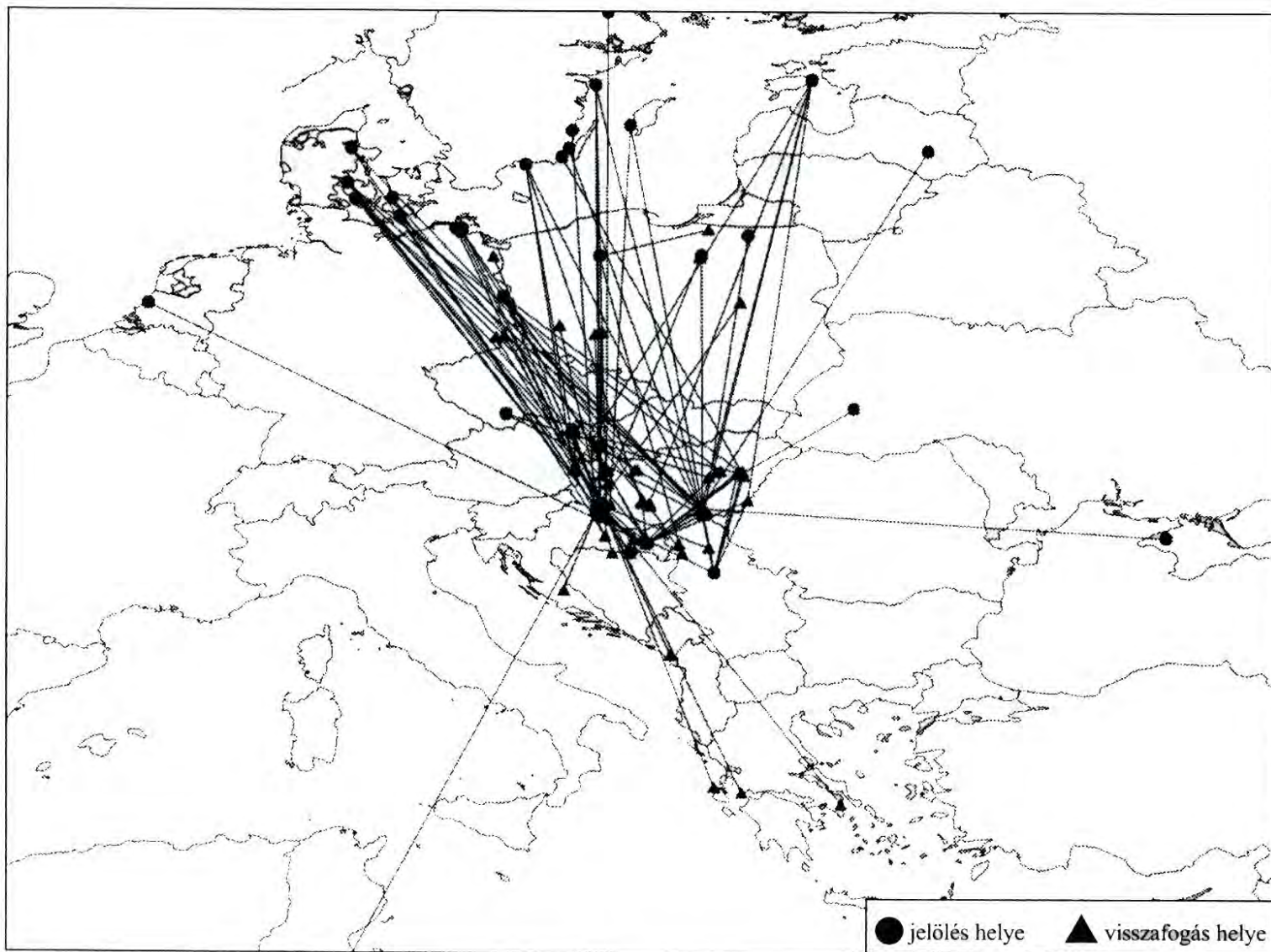
- 1947 első megjelenés a trianoni Magyarországon (Kis-Balaton)
- 1970-ig csak ez az egyetlen telep létezik
- ez követően robbanásszerű szaporodás

Kárókatona létszámának változása hazánkban

A nagy kárókatoná állomány magyarországi trendje

A kárókatona (*Phalacrocorax carbo*) Magyarországon átvezető vonulási útvonalai gyűrűzési adatok alapján

Táplálkozás

- Szinte csak halat fogyaszt!
- Akár 30-50 km is megtesz a táplálékért naponta
- 3-9 méter mélyre bukik
- minden termelt halfajt elfogyaszt
- a kedvenc táplálék mérete: 15-18 cm (50 cm-es hosszúság és 25 cm-es hátmagasság)
- 450-500 gramm halat fogyaszt (évi 120-180 kg hal)

Táplálkozás

- Csoportosan vadászik (5-100 állat)
- Komoly sebzési hányad:
 - Természetes vizeken 500 gramm táplálékra 250-300 gramm sebzés
 - Halastavakon 500 gramm elfogyasztott halra 300-400 gramm sebzés (!!!!)

Hatása természetes vizeken

- A halak kifalása
- Tömeges sebzés
- Zavarás miatt elvándorlás
- A telelő állományok zavarása (téli időszak!!!)
- A telepítések ellehetetlenedése
- Nincs fenntartható hozam

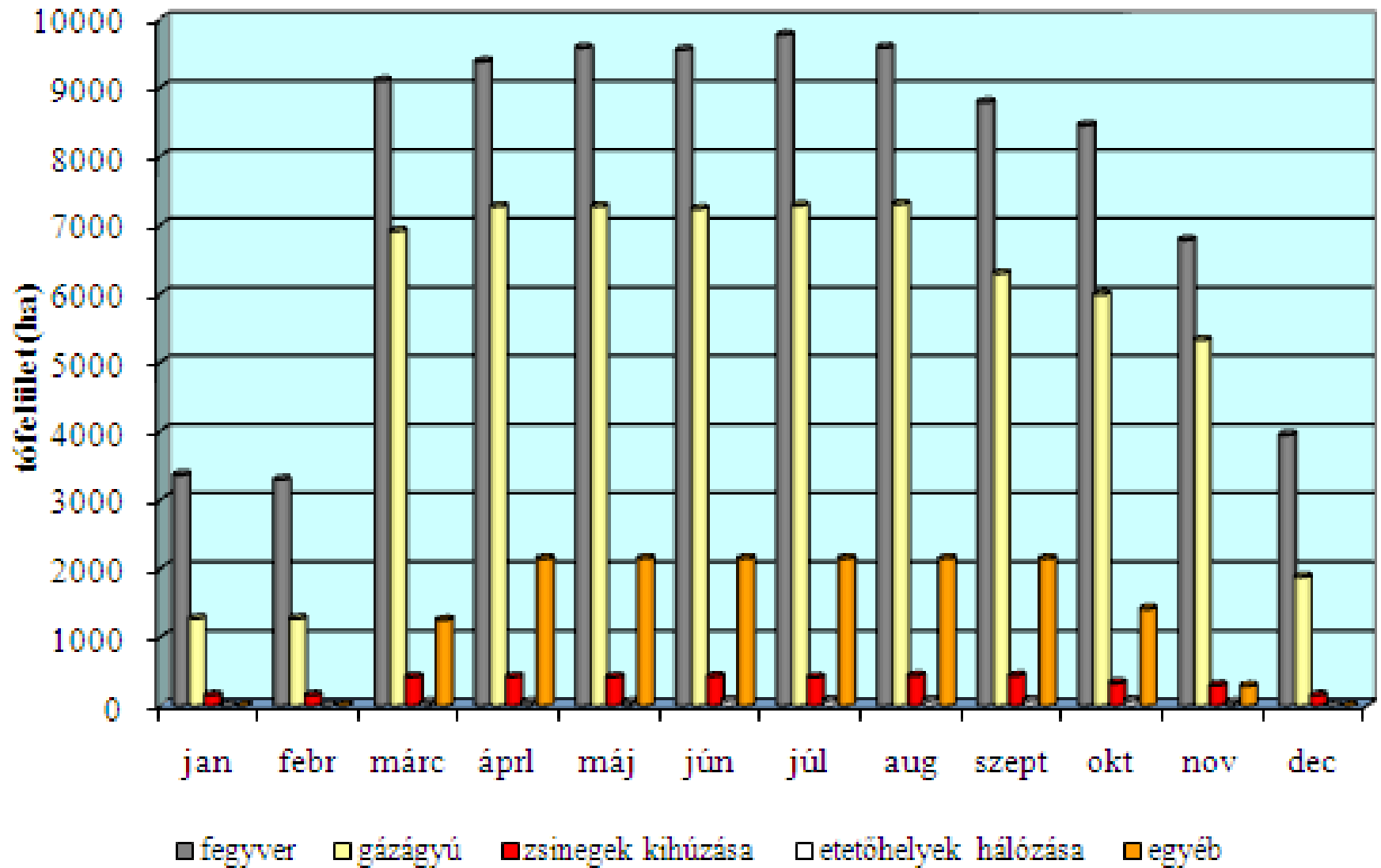
Hatása halastavakon

- Közvetlen kár
- Termék szerkezetváltás
- Zavarás

- Növekvő mozgás, az etető helyek elkerülés
- A sérülések következtében elszaporodó betegségek

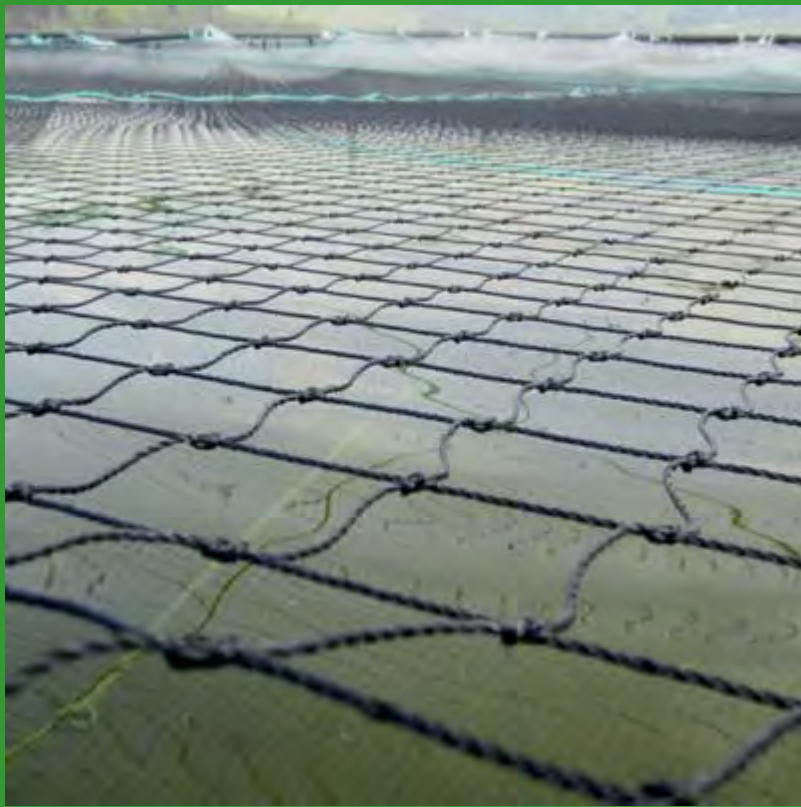
Védekezés

Védekezés

- Lokálisan csak halastavakon lehet
- Háló
- Riasztás (gázágyú, lőfegyver)
- Csak nemzeti parki engedéllyel!
(Riasztási terv)

Csalitavak

Műcsali

Védekezés

Védekezés

- Helyi védekezés nem megoldás (gumilabda effektus)
- Kilövések nem jelentenek megoldást
- Európai összefogást igényel
- Védelmi státusz megváltoztatása
- A költő telepek gyérítése

Emlősök

Halfogyasztás

A vidra

(Lutra lutra L.)

Elterjedése XIX. században

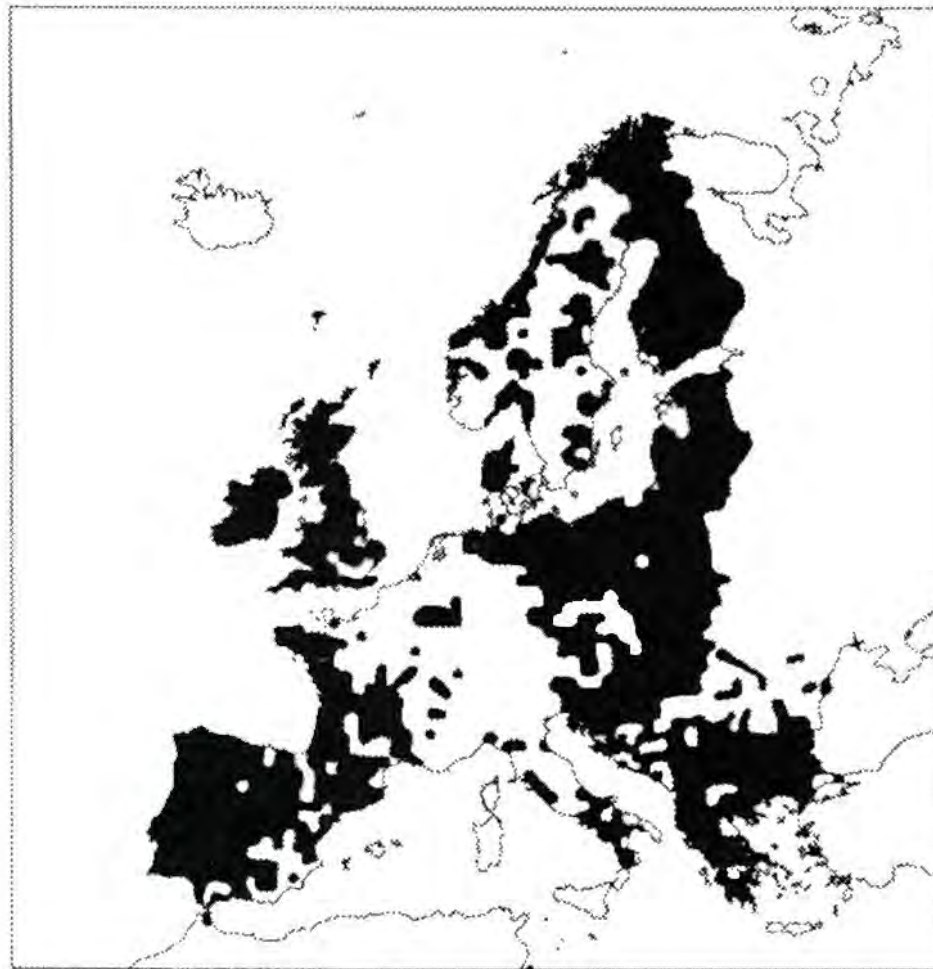
- Európa
- Ázsia
- Észak-Afrika
- Hiányzik:
 - Görög-szigetek
 - Arab-félsziget
 - Indiai-félsziget
 - Tibet

Elterjedése XIX. században

- Az élőhely erőteljes beszűkülése elsősorban Európában és Észak-Afrikában (kipusztult Hollandiából és Svájcból)
- Élőhelyek megszűnés
- A táplálékkészletek erőteljes beszűkülése

■ Elterjedési terület

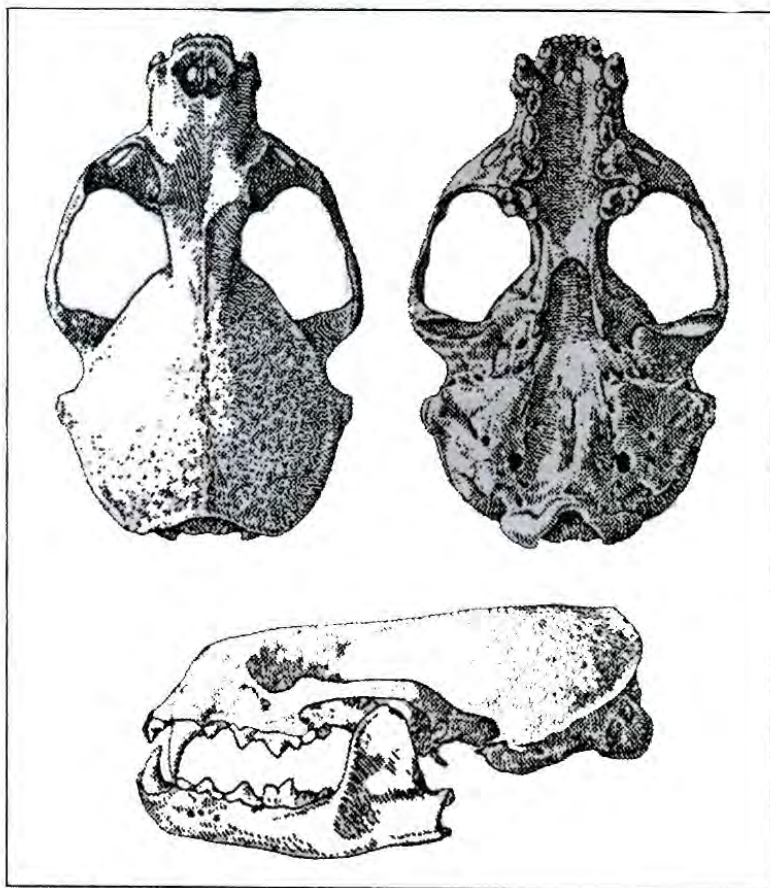
A közönséges vidra elterjedése
Európában

(MITCHELL-JONES ET AL., 1999 alapján)

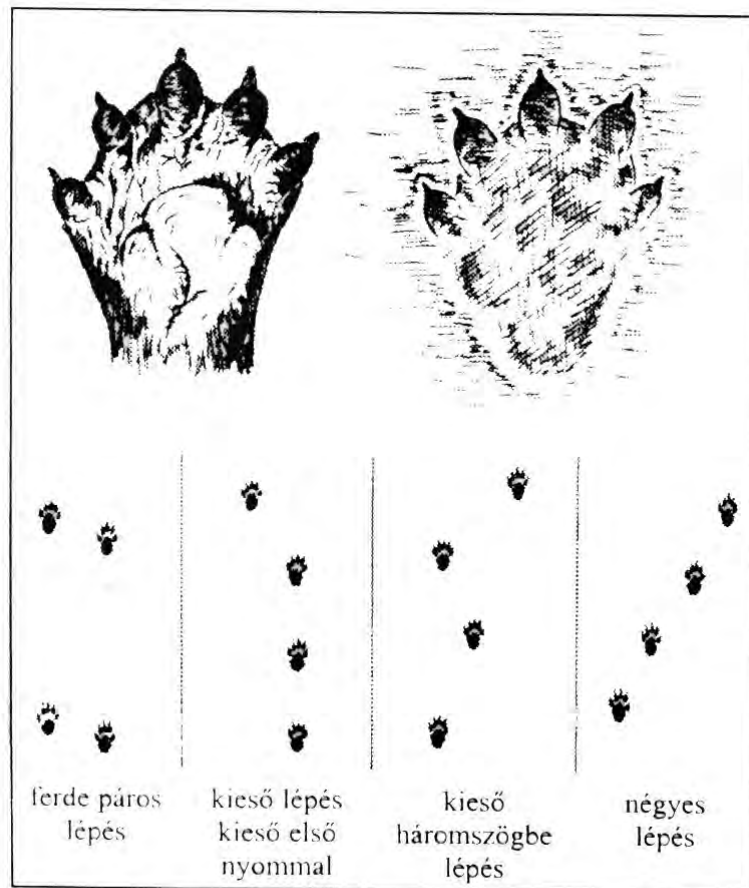
Leírás

- Testét fényes rugalmas fedőszőr, tömött, nagyon vastag gyapjúszőr borítja
- Testtömeg:
 - hímek: 4,5-7,5 kg
 - nőstények: 4-7 kg
- Testhossz:
 - hímek: 1110-1210 mm
 - nőstények: 1030-1247 mm

A közönséges vidra koponyája
(NOVIKOV nyomán PUCEK, 1981)

A közönséges vidra lába, nyoma és
nyomképletei (NÁHLIK, 1990a)

Életmód

- Nappali állat, zavarások miatt életmód váltás
- Territóriumtartó 5-6 km sugarú kör (halastavakon lényegesen zsúfoltabb)
- szaporodás:
 - február- március (esetleg aszezonális)
 - szezonális párkapcsolat
 - 60 napos vemhesség
 - 2-4 csupasz kölyök

A vidra táplálkozási szokásainak vizsgálata

- Közvetlen megfigyelés
- halmaradványok gyűjtése

• HULLATÉK VIZSGÁLAT

Milyen károkat okoz?

- HALAT ESZIK!
- Napi 0,5 kg.
- Zavarja a halakat → gyenge kondíció
- Megsebesíti a halakat → fertőzések

120.000-150.0000 Ft. kár /vidra (a legvadabb számítások szerint, ha csak nemes halat eszik)

Védekezés

- Kerítés (Na de milyen?), csak telelők esetében
- villanypásztor
- rémzsinórok
- szagriasztók
- zavarás (gázágyú)
- kutya
- elterelő etetések
- csapdázás, ~~felgyűlés~~

Jelentősége

- Németország 500, pld., Olaszország 130 pld. Franciaország 250-400 pld. Finnország 1000 pld.
- Magyarország 2000-3000 pld.
- Hazánk vidra nagyhatalom!!!!!!
- A világállomány közel 1/4-e Magyarországon él

Halastavak szerepe

- Opportunista ragadozó
- természetes vizek eltartó-képességének csökkenése
- bő táplálékkínálat
- relatíve kevés zavarás

Jövő

- A vidrával együtt kell és ÉRDEMES élni:
 - mert védett (250.000 Ft.)
 - mert rendszeresen ellenőrzik
 - mert a MIENK!!!!
 - Mert előbb-utóbb lesz kompenzáció
 - mert a legjobb reklám (esetlegesen logo)

MERT SZÉP!